06/08/2020

Κ. Μητσοτάκης: Να υπάρξουν κυρώσεις για την Αγία Σοφιά

/ Αγία Σοφία

Στην πανδημία, το Ταμείο Ανάκαμψης, τα ελληνοτουρκικά, αλλά και την Αγία Σοφία αναφέρθηκε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, ο οποίος συμμετείχε σε συζήτηση στο πλαίσιο του «2020 Aspen Security Forum». Στον διάλογο που είχε με τον καθηγητή του Χάρβαρντ και εκτελεστικό διευθυντή του «The Aspen Strategy Group», Νίκολας Μπερνς, ο πρωθυπουργός επανέλαβε , μεταξύ άλλων, ότι η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος, ήταν «μία εντελώς περιττή ενέργεια”.

“Ήταν μουσείο για 86 χρόνια. Η Κωνσταντινούπολη δεν στερείται τεμένων. Έχει όμορφα και πολλά τεμένη. Άρα, γιατί να πάρει κάποιος μία εκκλησία που μετατράπηκε σε τέμενος κι έπειτα σε μουσείο και αποτελούσε σημείο διαθρησκευτικού διαλόγου, και να το πολιτικοποιήσει με τέτοιον τρόπο. Μία εντελώς περιττή ενέργεια, η οποία ταυτόχρονα εγείρει ζητήματα, επειδή πρόκειται για Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το οποίο

ανακηρύχθηκε σε Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ως μουσείο, όχι ως τέμενος. Επίσης, κατέστησα σαφές και στους Ευρωπαίους εταίρους μας ότι εάν η Τουρκία συνεχίσει να προβαίνει σε τέτοιες ενέργειες, θα πρέπει να υπάρξουν συνέπειες. Θα πρέπει να υπάρξουν κυρώσεις. Άρα, είτε η σχέση θα βελτιωθεί ή -εάν η Τουρκία συνεχίσει να παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας και της Κύπρου- η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αντιδράσει. Για πρώτη φορά διαπιστώνω μεγαλύτερη κατανόηση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι ο ρόλος της Τουρκίας στην περιοχή μας δεν είναι ιδιαίτερα εποικοδομητικός" υπογράμμισε ο πρωθυπουργός.

Ακολουθούν τα κύρια σημεία του διαλόγου που είχε με τον Καθηγητή του Harvard και Εκτελεστικό Διευθυντή του «The Aspen Strategy Group», Nicholas Burns.

Για τον Covid-19:

• «Αναφορικά με τον COVID, αυτό που κάναμε ήταν να ακούσουμε τους ειδικούς. Αποφασίσαμε να κλείσουμε την οικονομία νωρίς και να μην περιμένουμε τις εξελίξεις, δώσαμε τον λόγο στους ειδικούς, εστιάσαμε πολύ στο μήνυμά μας και προσπαθήσαμε να πείσουμε τους Έλληνες ότι αυτή πρέπει να είναι μια συλλογική προσπάθεια και όλοι θα κερδίσουμε αν καταφέρουμε να περιορίσουμε το πρώτο κύμα της επιδημία. Και πράγματι ήταν εντυπωσιακό το πώς αντέδρασε ο ελληνικός λαός. Επέδειξε εξαιρετική πειθαρχία το όποιο μας επέτρεψε να περιορίσουμε πλήρως το πρώτο κύμα της επιδημίας και να αρχίσουμε σταδιακά να χαλαρώνουμε τα προστατευτικά μέτρα και να επαναφέρουμε την οικονομία σε κάποια φυσιολογικά επίπεδα λειτουργίας. Φυσικά, πρέπει να σημειώσω ότι καθώς ανοίγουμε την οικονομία, τα κρούσματα έχουν αρχίσει να αυξάνονται, κάτι το οποίο ήταν αναμενόμενο, κάνουμε περισσότερα τεστ με πιο έξυπνο τρόπο, αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί να μην πέσουμε θύματα της επιτυχίας μας. Ο κόσμος εφησυχάζει και, ναι, είναι κουραστικό να πρέπει να τηρούμε πάντα αποστάσεις και να φοράμε μάσκα. Δίνουμε μεγάλη σημασία στη μάσκα και ουσιαστικά έχουμε κάνει υποχρεωτική τη χρήση μάσκας σε όλους τους εσωτερικούς χώρους και σε ορισμένους εξωτερικούς χώρους όπου δεν μπορεί να διασφαλιστεί κοινωνική αποστασιοποίηση. Άλλαξα την φωτογραφία στο προφίλ μου με μια φωτογραφία στην οποία φοράω μάσκα, θέλουμε να στείλουμε το μήνυμα ότι η μάσκα είναι σημαντική γιατί στην ουσία δεν μπορούμε να κλείσουμε και πάλι την οικονομία και όλοι αναγνωρίζουν ότι πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να ζούμε με τον ιό μέχρι να βρεθεί το εμβόλιο. Έχουμε βελτιωθεί πάρα πολύ στην ιχνηλάτηση

επαφών, προσπαθούμε να απομονώνουμε γρήγορα τυχόν εξάρσεις και μπορούμε ακόμα να το κάνουμε, και φυσικά θεωρώ ότι ανοίξαμε τη χώρα στους ξένους τουρίστες με έναν αρκετά έξυπνο τρόπο. Όλοι οι επισκέπτες της χώρας μας πρέπει να συμπληρώνουν ένα έντυπο εντοπισμού επιβάτη και εφαρμόζουμε έναν ιδιαίτερα πολύπλοκο αλγόριθμο ο οποίος καθορίζει ποιος πρέπει να υποβληθεί σε τεστ κατά την είσοδο στη χώρα. Έχουμε κάνει τεστ σε σχεδόν 240.000 άτομα από τα περίπου δύο εκατομμύρια που έχουν φτάσει στην Ελλάδα, συνεπώς έχουμε μια πολύ καλή βάση δεδομένων η οποία μας δείχνει αν υπάρχει πρόβλημα σε άλλες χώρες. Για παράδειγμα, πολύ γρήγορα διαπιστώσαμε ότι τα Βαλκάνια ήταν μια προβληματική περιοχή και συνεπώς περιορίσαμε την πρόσβαση από Βουλγαρία και Ρουμανία και οι επισκέπτες από τις χώρες αυτές πρέπει να προσκομίζουν αρνητικό τεστ για να εισέλθουν στη χώρα. Συνεπώς η προσέγγιση πρέπει να βασίζεται σε δεδομένα, πρέπει να είναι επιστημονική, αλλά νομίζω ταυτόχρονα πρέπει να εμπεριέχει και αρκετή ενσυναίσθηση – ξέρετε την ελληνική λέξη φιλότιμο που δεν μεταφράζεται ακριβώς στα αγγλικά, αλλά αφορά μια αίσθηση περηφάνειας για τα επιτεύγματά μας – και συνεπώς τώρα που βλέπουμε τον αριθμό των κρουσμάτων να κινείται προς τη λάθος κατεύθυνση, πρέπει να προσπαθήσουμε λίγο παραπάνω για να ακολουθήσουμε τις κατευθύνσεις που μας έχουν δώσει οι επιδημιολόγοι», ανέφερε ο Πρωθυπουργός.

• «Οι τομείς της ψυχαγωγίας, των ταξιδιών, του τουρισμού επλήγησαν ιδιαίτερα και θεωρώ ότι η ανάκαμψη των τομέων αυτών θα είναι ένας προβληματισμός μακροχρόνιος. Είπαμε λοιπόν ότι θέλουμε να ανοίξουμε τον τουρισμό αλλά με ασφάλεια. Συνεπώς έχουμε τα πρωτόκολλα ελέγχου όσων έρχονται στην Ελλάδα, είμαστε εξαιρετικά αυστηροί αναφορικά με την προστασία των υπαλλήλων στον κλάδο φιλοξενίας, δεν θα βρείτε λοιπόν κανέναν επαγγελματία που δεν θα φοράει μάσκα, σερβιτόροι, προσωπικό ξενοδοχείων, δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην προστασία τους. Υπάρχουν δωμάτια COVID στα ξενοδοχεία αν εμφανιστεί κρούσμα, τα νοσοκομεία μας είναι εξοπλισμένα κατάλληλα, ακόμα και σε μικρά κέντρα υγείας στα νησιά υπάρχουν κλίνες COVID, και φυσικά επαναλαμβάνουμε το μήνυμα ότι μπορείτε να ζήσετε μια φανταστική εμπειρία στην Ελλάδα, αλλά θα ήταν καλό να αποφεύγετε τα πολυσύχναστα beach bar ή τις ντισκοτέκ γιατί εκεί είναι το πρόβλημα. Όμως μπορείτε να έχετε μια υπέροχη εμπειρία, να έρθετε, να απολαύσετε τη θάλασσα, μάλιστα θα είναι ακόμα καλύτερα γιατί δεν υπάρχουν τα πλήθη, και αυτό είναι φανταστικό από την οπτική του επισκέπτη, όχι από τη δική μας. Μας λυπεί που δεν μπορούμε να υποδεχθούμε τουρίστες από τις ΗΠΑ, καθώς πρόκειται για ευρωπαϊκή απόφαση, δεν επιτρέπεται η είσοδος επισκεπτών από τις ΗΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά, και ελπίζω αυτό να αλλάξει, αν και τα πράγματα στις ΗΠΑ δεν δείχνουν να εξελίσσονται προς τη σωστή κατεύθυνση. Συνολικά, όμως, αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε είναι να χρησιμοποιήσουμε τη

χρονιά αυτή ως εφαλτήριο για την επόμενη, να προβάλλουμε μια εικόνα σοβαρότητας και ικανότητας και να διασφαλίσουμε ότι δεν θα χαθούν θέσεις εργασίας. Μεγάλο μέρος, λοιπόν, των χρημάτων που ξοδεύουμε διοχετεύονται προς βραχυπρόθεσμα προγράμματα ευέλικτης απασχόλησης, για παράδειγμα δίνουμε στα ξενοδοχεία τη δυνατότητα να απασχολήσουν το προσωπικό τους για το 50% του χρόνου, και συνεπώς οι εργαζόμενοι δουλεύουν μόνο 15 ημέρες, τους αποζημιώνουμε στο 90% του μισθού τους και καλύπτουμε το 100% των ασφαλιστικών εισφορών, αρκεί το ξενοδοχείο να μην κάνει απολύσεις. Συνεπώς οι εργοδότες μπορούν να χρησιμοποιήσουν το εργατικό τους δυναμικό με ευέλικτο τρόπο, για λιγότερες ώρες καθώς δεν υπάρχει η ανάλογη ζήτηση, γιατί θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι δεν θα απολυθούν κατά τη θερινή σεζόν ώστε τον χειμώνα να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας και να επαναπροσληφθούν την επόμενη χρονιά. Μας ενδιαφέρει λοιπόν να μην χαθούν πολλές θέσεις εργασίας», σημείωσε ο κ. Μητσοτάκης.

Για το Ταμείο Ανάκαμψης:

• «Καταλήξαμε σε μια πολύ σημαντική απόφαση που προβλέπει συνολικές επιχορηγήσεις ύψους 390 δις ευρώ· και γιατί είναι σημαντικές οι επιχορηγήσεις; Επειδή εμείς, οι Ιταλοί, οι Ισπανοί, οι Πορτογάλοι, έχουμε υψηλά επίπεδα χρέους και δεν μπορούμε να προσθέσουμε πολύ επιπλέον χρέος στο ήδη υπάρχον απόθεμα, και έτσι χρειαζόμαστε δανεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε να μην επιβαρυνθούμε με επιπλέον χρέος. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, υπάρχουν 40 δις ευρώ από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τον επταετή προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 32 δις από το νέο Ταμείο Ανάκαμψης από τα οποία τα 19 δις αποτελούν επιχορηγήσεις. Έχουμε ήδη οργανώσει τις ομάδες μας και τη δομή εσωτερικής διακυβέρνησης καθώς πρέπει να υποβάλουμε το σχέδιό μας μέχρι τις 15 Οκτωβρίου», πρόσθεσε ο Πρωθυπουργός.

Για τα ελληνοτουρκικά:

• «Έχω συναντηθεί με τον Πρόεδρο Ερντογάν δύο φορές από τότε που ανέλαβα τα καθήκοντα μου ως Πρωθυπουργός. Στην πρώτη συνάντηση του είπα ειλικρινά να προσπαθήσουμε να κάνουμε μία επανεκκίνηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, διότι όπως είπατε είμαστε και θα είμαστε γείτονες για πάντα. Πραγματικά δεν πιστεύω ότι υπάρχει έχθρα, παρά τα διάφορα στερεότυπα, μεταξύ του ελληνικού και του τουρκικού λαού. Δυστυχώς, δεν έλαβα την ανταπόκριση που ανέμενα. Αυτό που είδαμε από την Τουρκία το τελευταίο έτος είναι ουσιαστικά η υπογραφή ενός Μνημονίου Συνεννόησης, το οποίο θεωρούμε άκυρο και παράνομο, μεταξύ της Τουρκίας και της Λιβύης, και το οποίο σαφώς παραβιάζει τα ελληνικά κυριαρχικά δικαιώματα, επειδή δεν αναγνωρίζει καθόλου Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη για τα ελληνικά νησιά. Είναι κάτι εντελώς απαράδεκτο, εντελώς παράνομο και όχι

μόνο κατά τη δική μας άποψη. Όλοι νομίζω θα την συμμερίζονταν. Είδαμε εντελώς παράνομες γεωτρήσεις, και όχι απλώς για ερευνητικούς σκοπούς, εντός της κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης κατά σαφή παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου. Είδαμε υπερπτήσεις σε ελληνικά νησιά, είδαμε την απόπειρα οπλοποίησης μεταναστών και προσφύγων στις αρχές Μαρτίου. Θα θυμόσαστε ότι δεκάδες χιλιάδες προσπάθησαν να διασχίσουν τα ελληνικά σύνορα, τα οποία υπερασπιστήκαμε και καταστήσαμε σαφές ότι δεν επρόκειτο να συμβεί. Νομίζω ότι η Τουρκία συμπεριφέρεται με αναξιόπιστο τρόπο και εντός του ΝΑΤΟ. Εγείρονται ανησυχίες συλλογικής ασφάλειας. Η αγορά, λόγου χάρη, του οπλικού συστήματος S400 γεγονός που μας ανησυχεί όλους, συμπεριλαμβανομένων και των ΗΠΑ, καθώς εκθέτει σε κίνδυνο τα F35 που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ΝΑΤΟ, ως τα πλέον προηγμένα αεροσκάφη που διαθέτει η συμμαχία. Είδαμε την παραβίαση του εμπάργκο όπλων στη Λιβύη. Συνεπώς, η συμπεριφορά της Τουρκίας είναι, κατά την άποψή μου, αποσταθεροποιητική και αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα μόνο για την Ελλάδα. Αποτελεί πρόβλημα για την Ευρώπη και νομίζω ότι αποτελεί πρόβλημα και για τις ΗΠΑ από την άποψη ότι ενδιαφερόταν πάντα για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Κατέστησα πολύ σαφές στον Πρόεδρο Ερντογάν ότι είμαι πάντα πρόθυμος να συζητήσω το ένα εκκρεμές ζήτημα που θεωρούμε ότι έχουμε με την Τουρκία, δηλαδή την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών μας στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο. Από την εποχή που ήσασταν Πρέσβης, πραγματοποιούνταν διερευνητικές συνομιλίες, οι οποίες συνεχίστηκαν επί μακρόν και σημειώθηκε πρόοδος, ωσότου η Τουρκία τις διέκοψε το 2016. Δηλώσαμε, λοιπόν, ότι είμαστε πρόθυμοι να ξαναρχίσουμε τις συνομιλίες, αλλά δεν μπορούμε να το πράξουμε υπό το καθεστώς απειλών ούτε θα προσέλθουμε εκβιαζόμενοι στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, επειδή απειλείτε ότι θα παραβιάσετε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Αυτό απορρίπτετε. Επίσης καταστήσαμε σαφές όταν συνέβη το πρόσφατο περιστατικό στο οποίο η Τουρκία εξέδωσε NAVTEX απειλώντας να πραγματοποιήσει σεισμικές έρευνες εντός της ελληνικής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, ότι δεν επρόκειτο να αποδεχθούμε. Το καλό είναι ότι τελικά δεν κατέπλευσε κανένα πλοίο, γεγονός που εκλαμβάνω ως θετική ένδειξη, επειδή όσο συνομιλούμε -εάν πραγματικά θέλουμε να συνομιλήσουμε, δεν μπορούμε να υπονομεύουμε την ουσία των συνομιλίων, η οποία είναι πώς θα λύσουμε το πρόβλημα των αξιώσεών μας αναφορικά με την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη. Επίσης υπήρξα πολύ ειλικρινής απέναντι στην Τουρκία και την παγκόσμια κοινότητα, λέγοντας ότι εάν δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε συμφωνία, ας πάμε στο Δικαστήριο της Χάγης. Να συμφωνήσουμε ότι αυτή είναι η μόνη διαφορά μας, να θέσουμε τις παραμέτρους, να συμφωνήσουμε σε όσα συμφωνούμε και σε όσα διαφωνούμε και να σεβαστούμε την απόφαση του δικαστηρίου. Να σεβαστούμε το

διεθνές δίκαιο. Πιστεύω ότι αυτή είναι μία δίκαιη προσέγγιση στον βαθμό που δεν μπορούμε -εάν δεν μπορούμε- να λύσουμε τη διαφορά μας απευθείας μεταξύ μας. Όμως σημειώθηκαν και άλλες προκλητικές ενέργειες. Η μετατροπή και πάλι της Αγιάς Σοφιάς σε τέμενος ήταν, κατά την άποψή μου, μία εντελώς περιττή ενέργεια. Ήταν μουσείο για 86 χρόνια. Η Κωνσταντινούπολη δεν στερείται τεμένων. Έχει όμορφα και πολλά τεμένη. Άρα γιατί να πάρει κάποιος μια εκκλησία που μετατράπηκε σε τέμενος κι έπειτα σε μουσείο και αποτελούσε διαθρησκευτικού διαλόγου και να το πολιτικοποιήσει με τέτοιον τρόπο. Μια εντελώς περιττή ενέργεια, η οποία ταυτόχρονα εγείρει ζητήματα, επειδή πρόκειται για Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το οποίο ανακηρύχθηκε σε Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ως μουσείο όχι ως τέμενος. Επίσης κατέστησα σαφές και στους Ευρωπαίους εταίρους μας, ότι εάν η Τουρκία συνεχίσει να προβαίνει σε τέτοιες ενέργειες, θα πρέπει να υπάρξουν συνέπειες. Θα πρέπει να υπάρξουν κυρώσεις. Άρα είτε η σχέση θα βελτιωθεί ή, εάν η Τουρκία συνεχίσει να παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας και της Κύπρου, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αντιδράσει. Για πρώτη φορά διαπιστώσω μεγαλύτερη κατανόηση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι ο ρόλος της Τουρκίας στην περιοχή μας δεν είναι ιδιαίτερα εποικοδομητικός. Δεν επιθυμούμε να απομονώσουμε την Τουρκία. Θα ήμουν ο πρώτος υπέρμαχος μιας παραγωγικής σχέσης μεταξύ Τουρκίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θέλω να συνεργαστούμε με την Τουρκία στο θέμα της μετανάστευσης. Γνωρίζετε ότι φιλοξενούν 3,5 εκατομμύρια πρόσφυγες και μετανάστες και έχουμε συνεργαστεί μαζί της, αλλά δεν μπορούμε να λειτουργούμε υπό τη διαρκή απειλή ότι θα ανοίξουν τις πύλες και θα μας στείλουν πρόσφυγες και μετανάστες, για να ασκήσουν πίεση. Έχουμε αποδείξει ότι δεν ανεχόμαστε την πίεση, αντιδρούμε. Έχουμε τη δυνατότητα, τη βούληση, την εθνική ενότητα να αντιδράσουμε και να στηρίξουμε αυτή την πολιτική. Είμαι μία προσέγγιση καρότου και μαστίγιου, όπου το καρότο και μαστίγιο πρέπει να χρησιμοποιούνται εξίσου απέναντι στην Τουρκία», επεσήμανε ο Πρωθυπουργός.

• «Στο ΝΑΤΟ νομίζω πώς είναι πολύ σαφές ότι αυτή η στάση ουδετερότητας, ότι δηλαδή έχουμε να κάνουμε με δύο μέλη του ΝΑΤΟ και άρα δεν θα παρέμβουμε, δεν θα είναι πλέον αποδεκτή από εμένα. Το έθεσα και στον Γενικό Γραμματέα Στόλτενμπεργκ, ότι συνεισφέρουμε στον ΝΑΤΟ, είμαστε σύμμαχος χώρα και προσδοκούμε, όταν αισθανόμαστε πως ένας άλλος ΝΑΤΟϊκός σύμμαχος συμπεριφέρεται κατά τρόπο που θέτει σε κίνδυνο τα δικά μας συμφέροντα, να μην υιοθετεί το ΝΑΤΟ αυτή την στάση των ίσων αποστάσεων και της μη παρέμβασης στις εσωτερικές διαφορές. Είναι βαθύτατα άδικο για την Ελλάδα», υπογράμμισε ο κ. Μητσοτάκης.